

Sygn. akt III RC 254/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 sierpnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Justyna Szczepkowska

Protokolant : st.sekr. sąd. Justyna Renkiewicz-Kicza

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 sierpnia 2019 roku w G.

sprawy z **powództwa małoletnich A. i N. D. (1) działających przez matkę E. D. (1)**

przeciwko **J. D.**

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa od pozwanego J. D. na rzecz małoletnich powodów N. D. (1) ur. (...) oraz A. D., ur. (...), alimenty z kwoty po 350 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich ustalonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie sygn. akt I C 168/18, do kwoty po 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich powodów, łącznie 900 (dziewięćset) zł miesięcznie, poczynając od dnia 28 maja 2019 r., płatnych z góry do rąk ich przedstawiciela ustawowego - matki E. D. (2) do dnia 10 każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. nie obciąża pozwanego kosztami procesu;

IV. kosztami sądowymi, od uiszczenia których powodowie i pozwany byli zwolnieni, obciąża Skarb Państwa;

V. przyznaje radcy prawnemu J. W. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) plus podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej pozwanemu z urzędu;

VI. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 254/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 maja 2019 r. E. D. (1) – przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów A. i N. D. (1) wniosła o podwyższenie alimentów na ich rzecz od ich ojca J. D. z kwoty po 350 zł miesięcznie do kwoty po 600 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, płatnych z góry do dnia 10 każdego miesiąca z góry do rąk matki, poczynwszy od daty złożenia pozwu.

W uzasadnieniu wskazała, że alimenty w wysokości po 350 zł miesięcznie zostały zasądzone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie o rozwód, sygn. akt I C 168/18. Po wydaniu wyroku

nastąpiła istotna zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich, wysokości kosztów ich utrzymania, a przede wszystkim w możliwościach zarobkowych pozwanego.

Dzieci szybko dojrzewają, rosną i chodzą do szkoły podstawowej, pozwany nie interesuje się dziećmi, dodatkowe koszty ponosi matka, która również musi opłacić mieszkanie, wyżywić dzieci, ubrać i zagwarantować wszelkie materiały edukacyjne do szkoły. Pozwany jest kierowcą zawodowym i osiąga dochód ponad 2500 zł netto.

J. D. w odpowiedzi na pozew z dnia 13 czerwca 2019 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że od ostatniej sprawy alimentacyjnej potrzeby małoletnich nie zmieniły się w sposób istotny. Dzieci nie uczęszczają na zajęcia dodatkowe, nie mają żadnych zainteresowań. Ma dobry kontakt z synami. Sytuacja zarobkowa pozwanego nie uległa zmianie, nie jest również kierowcą zawodowym.

Pismem z dnia 5 lipca 2019 r. matka małoletnich powodów rozszerzyła żądanie w zakresie orzeczenia żądanych alimentów wraz z odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności każdej z rat, poczynając od dnia złożenia pozwu.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Sąd Okręgowy w Toruniu w wyroku z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie o sygn. akt IC 168/18 nałożył na E. D. (1) i J. D. obowiązek ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich dzieci i zasądził od J. D. na rzecz małoletnich N. i A. D. alimenty w wysokości po 350 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, łącznie 700 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 10 każdego miesiąca do rąk matki – E. D. (1), niezależnie od zasiłku rodzinnego, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności każdej z rat, poczynając od dnia uprawomocnienia się wyroku, matkę zaś zobowiązał do ponoszenia pozostałych kosztów utrzymania i wychowania. Wyrok uprawomocnił się z dniem 19 kwietnia 2018 r.

E. D. (1) wraz z dziećmi mieszkała wówczas w domu należącym do jej rodziców. Wspólnie z nimi ponosiła koszty ogrzewania gazowego (2600 zł za 2 miesiące), które dzielono na 5 osób. Rachunki za prąd wynosiły ok. 200 zł miesięcznie, opłata za wodę ok. 100-150 zł miesięcznie. Dzieci miały telefony, abonament A. wynosił 45 zł, za 3 telefony płaciła 200 zł. A. i N. grali w klubie piłkarskim, konieczny był zakup 3 rodzajów obuwia. Średni koszt ubrania dla każdego z nich wynosił ok. 200 zł miesięcznie. Chłopcy nie chorowali.

J. D. był zatrudniony w pizzerii V. w G. jako kierowca na ¼ etatu i osiągał dochód w wysokości ok. 525 zł netto. Mieszkał sam, pomagali mu finansowo rodzice i siostra. C. za mieszkanie wynosił ok. 500 zł miesięcznie, miał 2 miesiące zaległości w jego spłacie. Za prąd płacił 120 zł miesięcznie. Użytkował samochód marki S. nienależący do niego. Leczył się z powodu astmy i z tego względu miał trudności w znalezieniu innej pracy w G.. Miał długi.

Dowód: akta SO w Toruniu, sygn. akt IC 168/18

Obecnie N. D. (2) ma 12 lat, A. D. ukończy w listopadzie 9 lat. Chłopcy mają od paru lat problemy z nauką, w razie potrzeby korzystają z korepetycji udzielanych odpłatnie przez ich sąsiadkę (15 zł/h). Pomocy w nauce języka angielskiego udziela im ponadto ich wujek – A. K. (1). N. nadal uczęszcza na treningi piłki nożnej, obecnie w G.- (...) Zespole Sportowym (...) w W.. A. do grudnia 2018 r. uczęszczał na zajęcia piłkarskie, obecnie ma zacząć treningi w G. w prywatnej szkółce piłkarskiej. W roku szkolnym 2018/2019 jego wydatki klasowe wyniosły 872 zł, natomiast wydatki klasowe A. wyniosły 293 zł. Do szkoły dojeżdżają autobusem, koszt biletu miesięcznego wynosi 35 zł. Nie chorują. Małoletni nadal mieszkają z matką w domu należącym do jej rodziców. Opłaty za telefony, media – prąd, gaz, wodę wystawiane są na babcię małoletnich B. K. (1). Rachunki za gaz, w tym za ogrzewanie gazowe wyniosły: 1241,46 zł za okres 06.10.-18.12.2018 r.; (...),72 za okres 19.12.2018 r.- 20.02.2019 r.; 922,81 zł za okres 21.02.-20.04.2019 r. Poza sezonem grzewczym rachunki za gaz wynoszą niecałe 300 zł za 2 miesiące. Rachunki za wodę wyniosły od 122,29 zł do 153,61 zł miesięcznie. Abonament za telefon A. wynosi 60 zł miesięcznie. Matka małoletnich dokłada się rodzicom do wspólnych kosztów utrzymania. (...) pomagają jej rodzice oraz brat.

Dowód: zeznania świadków B. K. – k. 126v, A. K. – k.127, rachunki za media – k. k.75-107, wydatki klasowe- k.73 i 74, zaświadczenie –k.125, przesłuchanie E. D. – k. 129-129v

J. D. w 2018 r. osiągnął dochód w wysokości 5224,96 zł. Pracuje w pizzerii Da G. w G. na umowę zlecenie za wynagrodzeniem 1800 zł brutto, tj., ok. 1300 zł netto miesięcznie. Choruje na astmę oskrzelową atopową. Jego miesięczne wydatki wynoszą ponad 1600 zł – bez zasądzonych alimentów. Nadal użytkuje samochód matki S.-korzysta z niego w pracy oraz do celów prywatnych, jeździ nim z synami i partnerką na wycieczki. Spotyka się z synami, kontakty nie są regularne. Zabiera ich na wycieczki poza miejsce zamieszkania. Daje synom pieniądze na lody – 10-20 zł. Kupuje im ubrania i obuwie - miesięcznie wydatkuje ponad 200-300 zł ponad kwotę zasądzonych alimentów. Nie dokłada się finansowo do wydatków klasowych. Od 10 miesięcy pozostaje w związku z D. Z. (1). Nie ma innych dzieci na utrzymaniu.

W okresie od 01.06.-09.07.2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w G. dysponował 163 ofertami dla osób posiadających prawo jazdy kat. B oraz 73 ofertami pracy dla osób bez kwalifikacji zawodowych. Proponowane miesięczne wynagrodzenie wynosiło 2100 brutto -4500 zł brutto.

Dowód: zeznanie podatkowe PIT-11 pozwanego – k. 23, umowa zlecenia – k.24-25, zaświadczenie lekarskie – 26, rachunki – k.27-35, zdjęcia – k. 52-68, zeznania świadków E. D. – k. 127v, M. W. – k.128, D. Z. – k.128-128v, przesłuchanie pozwanego –k. 129v

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy o rozwód oraz zeznania E. D. (1) i J. D., dokumenty przedłożone przez strony w przedmiotowej sprawie oraz zeznania świadków. Wiarygodność dokumentów nie była kwestionowana.

Należy zauważyć, że zeznania wszystkich świadków – z uwagi na istniejący konflikt między rodzicami małoletnich powodów, jak również pomiędzy świadkami i stronami – należało ocenić jako wiarygodne w tych częściach, które znalazły potwierdzenie w przedłożonej przez rodziców dokumentacji, jak również w faktach przyznanych przez strony.

Zgodnie z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Kierując się tymi równorzędnymi przesłankami sąd ustala wysokość konkretnego obowiązku alimentacyjnego.

Natomiast zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Sformułowanie to wskazuje na konieczność porównania „momentu początkowego”, którym w niniejszej sprawie jest uprawomocnienie się wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 29 marca 2018 r. wydanego w sprawie I C 168/18 oraz momentu końcowego, czyli niniejsze orzeczenie. Sam upływ czasu, jaki nastąpił od daty ostatniego wyroku alimentacyjnego do daty orzekania o podwyższeniu alimentów sam w sobie nie może jeszcze przemawiać za zasadnością powództwa. Zmiana chociażby jednej z przesłanek określonych w art. 135 k.r.o. musi być zatem istotna.

W odniesieniu do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich – w ocenie Sądu nie doszło do zmian na tyle dużych, by uznać je za istotne w rozumieniu art. 138 k.r.o. Żaden z małoletnich powodów nie zmienił poziomu obowiązkowej edukacji, potrzeby pojawiające się w zakresie ich potrzeb edukacyjnych oraz zainteresowań istniały również w chwili zasądzenia alimentów przez Sąd Okręgowy w Toruniu. Żaden z chłopców nie choruje na choroby wymagające

specjalistycznego leczenia, żaden z nich nie wkroczył również w okres dojrzewania - N. wkroczy w ten okres dopiero za ok. 2-3 lata. Ceny mediów i żywności wzrosły nie tylko w stosunku do małoletnich lecz również w stosunku do pozwanego. Gdyby zatem powództwo było oparte wyłącznie na tej przesłance, nie zasługiwałoby na uwzględnienie.

Jednakże jako przesłankę zmiany stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. matka powodów wskazała również obecne możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego.

Zgodnie z tezą wyroku SN z 26.03.1969 r., III CRN 54/69, LEX nr 6480: „Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.o., należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowych i majątkowych stron. W wyroku z 15.05.1996 r., II CRN 163/95, niepubl., SN podkreślił, że o zwiększeniu rozmiaru świadczeń alimentacyjnych sąd nie może orzec bez dokonania stosownych ustaleń w przedmiocie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego jest zgodne co do tego, że możliwości zarobkowe osoby zobowiązanej nie wynikają z faktyczne osiągniętych zarobków i dochodów, ale stanowią środki pieniężne, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych (por. np.: orzeczenie SN z dnia 9 stycznia 1959 r., 3 CR 212/59, OSPiKA 1960, z. 2, poz. 41; uchwałę pełnego składu (...) - Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, Nr 4, poz. 42; wyrok SN z dnia 22 czerwca 2007 r., II UK 229/06, LEX nr 422753). W uzasadnieniu uchwały 7 sędziów SN z dnia 26 maja 1995 r., III CZP 178/94 (LEX nr 4233), Sąd Najwyższy podkreślił, że: "ustalenie możliwości zarobkowych (majątkowych) zobowiązanego do alimentacji ma często charakter hipotetyczny, gdyż kryterium takich możliwości nie zawsze są zarobki osiągnięte aktualnie przez zobowiązanego, lecz sama zdolność do uzyskania wyższego wynagrodzenia. Jeżeli zatem - najczęściej - wysokość alimentów sąd ustala na podstawie zarobków otrzymywanych przez pozwanego, to nie dlatego, że pomija dyspozycję art. 135 § 1 k.r.o., lecz z tej racji, że zarobki te odpowiadają możliwościom zobowiązanego. Wszystko to prowadzi to do konkluzji, że poza całokształtem okoliczności faktycznych, które w sprawie o alimenty sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę, istnieje pewna sfera ocen, które odnoszą się do przypuszczenia, domysłu, a nie do faktów jako okoliczności rzeczywistych".

Ocena możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego musi uwzględniać realia społeczno-gospodarcze, które wpływają na jego sytuację życiową właśnie w tym aspekcie.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11.09.2018 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2019 r. (Dz.U.2018.1794), od dnia 1 stycznia 2019 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 2250 zł brutto, czyli ok. 1634 zł netto.

Obecnie pozwany otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 1300 zł netto miesięcznie i – jak twierdzi – nie osiąga innych dochodów. Tymczasem jego wydatki miesięcznie (bez alimentów) przewyższają jego dochody, nie są również znane koszty korzystania z samochodu marki S. również do celów prywatnych który – jak twierdzi - należy do jego kolegi pozwalającemu użytkować mu samochód od co najmniej roku. W ocenie Sądu jest mało prawdopodobne, by koszty użytkowania tego samochodu do celów prywatnych ponosiła inna osoba niż jego użytkownik.

Dodać należy, że pozwany - jak wynika z zeznań świadków E. D., M. W., i D. Z. - kupuje synom ubrania i obuwie, koszty tej pomocy wynoszą 200-300 zł miesięcznie.

Dodać również należy, że z danych GUS dostępnych na stronie (...) wynika, że stopa bezrobocia w kraju obniżyła się w porównaniu z rokiem ubiegłym (w maju i czerwcu 2018 r. wynosiła odpowiednio 6,1 i 5,8; natomiast w maju i czerwcu bieżącego roku – odpowiednio 5,4 i 5,3). Odnosząc te dane do (...) rynku pracy wskazać należy, że pozwany ma realną możliwość podjęcia zatrudnienia za większym wynagrodzeniem niż osiąganym obecnie.

W ocenie Sądu po stronie pozwanego nastąpiła zatem istotna zmiana w jego możliwościach zarobkowych rozumieniu art. 138 k.r.o., których nie wykorzystuje zresztą w sposób wystarczający.

W ocenie Sądu podwyższenie alimentów o 100 zł na rzecz każdego z małoletnich powodów pozwoli zaspokoić w większym stopniu ich usprawiedliwione potrzeby i nie przekroczy możliwości zarobkowych pozwanego, który powinien dołożyć należytej staranności w poszukiwaniu pracy pozwalającej na zapewnienie synom życia zgodnego z jego stopą życiową.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w pkt I wyroku, w pozostałym natomiast zakresie powództwo oddalił jako bezzasadne (pkt II) .

Na podstawie art. 102 k.p.c., biorąc pod uwagę charakter sprawy oraz to, że swoje dochody pozwany zobowiązany jest przeznaczać na zaspokojenie potrzeb synów – Sąd nie obciążył go kosztami procesu w wysokości 720 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika powodów (pkt III).

O kosztach sądowych orzeczono w pkt. IV zgodnej z art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t.Dz.U.2019.785).

O wynagrodzeniu pełnomocnika z urzędu Sąd orzekł w pkt. V zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 9 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (j.t. Dz.U.2019.68).

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono w pkt. VI na podstawie z art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.